
NOTISER

Mea culpa: om DOI

Angående Mats Reimers artikel "Funktionell medicin fungerar inte alls" i Folkvett 2023:1. I ivern att renskriva och komplettera artikelns fotnoter googlade undertecknad redaktör fram en DOI till tidskriften i fotnot 6. Tidskriften är som Reimer noterar en blufftidskrift och DOI:n är således en falsk sådan. Innan redaktionen går in i full mea culpa-mode, låt oss förklara vad DOI är för något.

Digital Object Identifier, DOI, är en alfanumerisk teckensträng för digitala dokument som kan tillde-

las exempelvis akademiska artiklar och myndighetspublikationer. De är i princip att jämföra med ISBN för böcker och ISSN för periodiska tidskrifter. Även om en akademisk artikel flyttas från en webbplats till en annan gör DOI att den alltid kan hittas, utan risk för inaktuella länkar. DOI administreras av the International DOI Foundation (IDF) och en organisation behöver vara en betalande medlem för att kunna nyttja systemet.

Det verkar inte som att de som står bakom blufftidskriften bemödat sig med det, utan snarare låtit katten vandra

NOTISER

över tangentbordet för att få fram något som ser ut som en legitim DOI.

Åter till mea culpan. Vi återger Mats Reimers hövliga formulering i sitt mejl till Folkvettredaktionen:

”Den DOI som artikeln anger är fejk.

Dessutom är blufftidskriftens namn Gastroenterology and hepatology research (som omslaget) INTE Journal of G.... Som det står på sidorna i artikeln, det namnet tillhör en annan tidskrift.

Blufftidskriften kan inte ens komma ihåg vad den heter.

Sent fra Mats sin aiPhøn

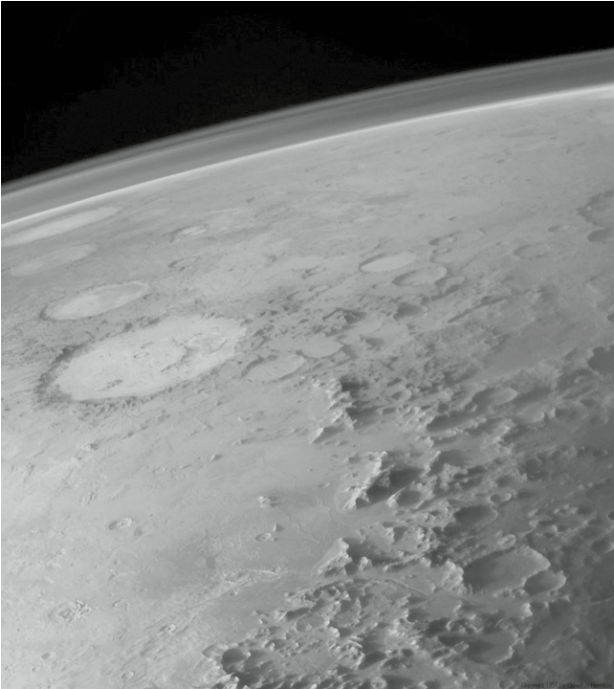
~\(^v)/~”

Folkvett ber om ursäkt till Mats Reimer och artikelns läsare samt konstaterar att dessa medvetet vilseledande manövrar för att få undermålig forskning att uppfattas som legitim ibland är hyfsat framgångsrika.

Länk till riktig artikel, fotnot 6: https://aditum.org/images/article/1641280680Galley_Proof.pdf

LK

NOTISER

De första människorna på Mars bör vara kvinnor

Kvinnor fungerar bättre än män som astronauter. Det visar en färsk undersökning som bekräftar vad NASA redan på 50-talet slog fast.

Kvinnor är mindre och lättare och behöver inte lika mycket syre och kalorier – vilket sparar på resurserna, där varje gram last räknas. Biologin talar också för kvinnorna: det är bättre att ha sina reproduktiva organ skyddade inne i kroppen än utanför, där de är

NOTISER

utsatta för strålning. Kvinnor har dessutom lägre risk för hjärtproblem. Det är alltså troligare att de kan återvända till jorden med bibehållen hälsa.

Men NASA var inte direkt några aktiva feminister på 50-talet. Det blev ändå män som valdes ut för rymdfärderna. Kan dessa nya studier – som visar samma preferenser för kvinnor som rymdfarare – ge ett annat resultat? Kvinnor skulle då inte komma från Venus, utan till Mars!

IFL Science, "Astronauts Going To Mars Should Be Only Women - It's Basic Science", 3 maj 2023

Alltför alarmerande om långtidscovid

Det var ovanligt nog inte läkare som först skapade diagnosen långtidscovid. Den utvecklades på internet av dem som drabbats. "Långtidscovid kan nog betraktas som den första sjukdomen som skapats av patienter som hittat varandra på Twitter," säger forskarna Felicity Callard och Elisa Perego i *Social Science & Medicine*.

På Twitter berättade de sjuka för varandra om förlust av smak och lukt, andningssvårigheter, extrem trötthet, muskelsmär, bomull i hjärnan och dimmiga tankar, symp-

KS

NOTISER

tom som dröjde kvar lång tid efter det akuta insjuknandet.

Flera vetenskapliga studier runt om i världen har nu börjat komma ikapp med analyser. Det visar sig att de anekdotiska redogörelserna och gissningarna skjutit ordentligt över målet. Långtids-covid finns och kan påvisas hos en del, men besvären har inte alls den omfattning som twittrandet har tytt på. Runt en tiondel ansattes av besvärliga symptom efter att ha drabbats av covid-19. Det rör sig om en hel samling av olika symptom, inget av dem specifikt för långtids-covid. Orsaken till de besvär som rapporterats har heller inte alltid varit covid-19. Betydligt

färre personer än man befarat har alltså drabbats.

Symptomen är inte heller så långvariga och allvarliga som man tidigare trott. En australiensisk studie anger exempelvis att 80 % är symptomfria efter en månad, och 91 % efter två månader. Efter ett år är så gott som alla – utom en mycket liten andel – symptomfria. Dessa få långtidssjuka har reella problem, men det positiva är ändå att deras problem kan belysas och erkännas.

Slate, "Long COVID Comes Into the Light", 19 mars 2023

KS

NOTISER

Kvinnor och sverigedemokrater tror mest på paranormala förmågor

Kan vi tala med de döda? Minnas ett tidigare liv? ”Ja, det kan vi”, svarar var femte svensk.

Och nästan varannan kvinna anser att vi kan uppfatta saker genom ett sjätte sinne.

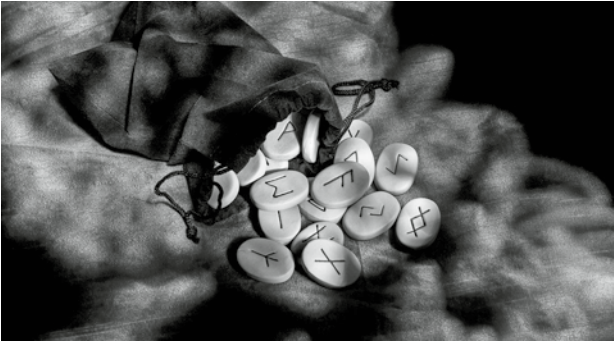
Julia Bergquist och Sebastian Lundmark på SOM-institutet vid Göteborgs universitet, har undersökt svenska folkets inställning till paranormala fenomen och funnit överraskande resultat.

Fyra av tio svenskar anser att det finns någon typ av

paranormal förmåga. En majoritet är alltså skeptiska, men det är en förvånansvärt stor andel som tror på en del av förmågorna. Så här många svarade ja på frågan ”finns den här förmågan idag?”:

- Uppfatta saker genom ett sjätte sinne som de andra sinnena inte kan (33 %)
- Samtala med döda personer (21 %)
- Minnas vad som hänt i tidigare liv (20 %)
- Förutspå framtiden genom tarotkort, runor eller liknande hjälpmedel (18 %)
- Förutspå en persons framtid genom att tolka stjärnors rörelser, ex. horoskop (15 %)
- Överföra energier från

NOTISER

sina händer för att bota sjukdomar (14 %)

Undersökningen visar att det är stora skillnader mellan olika grupper. Kvinnor tror dubbelt så mycket som män på paranormala fenomen. 44 % av kvinnorna anser att det finns ett sjätte sinne, och 30 % att man kan tala med de döda. Yngre personer tror mer på paranormala fenomen än äldre. Liberaler/folkpartister och sverigedemokrater är mindre skeptiska än de med andra partisympatier.

“Internationell forskning har antytt att det ibland finns samband mellan upplevt politiskt utanförskap och benägenheten att tro på paranor-

mala förmågor likt dem vi inkluderar i undersökningen,” säger Sebastian Lundmark.

Studien presenteras i kapitlet ”De okända” från SOM-institutets kommande forskarantologi. *Folkvett* noterar även att Bergquist och Lundmark hänvisar till VOF-undersökningen 2021.

Göteborgs universitet, 5 maj 2023

KS